

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN
"COVID-19'LA MÜCADELE YOLUNDA İŞBİRLİĞİ VE DAYANIŞMA"
KONUSUNA HASREDİLEN TELEKONFERANS YOLUYLA GERÇEKLEŞTİRİLEN TÜRK
KONSEYİ OLAĞANÜSTÜ ZİRVESİNDE YAPTIĞI KONUŞMA**

Konseyimizin ve Dünya Sağlık Örgütümüzün değerli Genel Sekreterleri,

Dünya Sağlık Örgütü'nün özellikle bu süreç içerisindeki faaliyetlerini, gayretlerini şahsım ve milletim adına kalbi duygularla alkışlıyorum. Yapacağımız istişarelerin ülkelerimiz için hayırlara vesile olmasını Rabbimden temenni ediyorum. Az önce değerli görüşlerini ve tekliflerini bizimle paylaşan tüm dostlarıma şahsım, milletim adına teşekkür ediyorum.

Bu toplantının düzenlenmesine öncülük eden Türk Konseyi'nin Dönem Başkanı Değerli Kardeşim Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e şükranlarımı sunuyorum. Bu vesileyle kıymetli dostumuz Sayın Orban'ın ve şahsında Macar halkının Paskalya Yortusu'nu tebrik ediyorum. Türkmenistan Devlet Başkanı Kardeşimiz Sayın Berdimuhammedov'u da aramızda görmekten büyük bir bahtiyarlık duyuyoruz. Türkmenistan'ı müteakip, mutlak zirvemizde üye olarak görmeyi temenni ettiğimizi burada tekrarlamak istiyorum.

Tüm insanlık olarak, şu an görünmez bir düşmana karşı zor bir savaş yürütüyoruz. Türk Konseyi'nin bu Olağanüstü Zirvesi, koronavirüs salgınıyla mücadelemizde aramızdaki dayanışmayı perçinleyecektir. Türk dünyası olarak Allah'ın izniyle bu sıkıntılı süreçten de güçlenerek çıkacağımıza tüm kalbimle inanıyorum. Salgın nedeniyle hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı, hastalarımıza acil şifalar diliyorum.

Türkiye olarak, virüsün yayılmaya başladığı ilk günden itibaren gerekli tedbirleri süratle hayata geçirdik. Sağlık Bakanlığımız bünyesinde tesis ettiğimiz Bilim Kurulumuzun tavsiyeleri temelinde mücadelemizi sürdürüyoruz. Salgının toplum psikolojisi üzerindeki etkilerini göz önüne alarak, bu konuda değerlendirme ve önerilerde bulunacak ayrı bir mekanizmayı Toplum Bilimleri Kurulu adıyla tesis ettik. Son 17 yılda sağlık alanına yaptığımız yatırımlar sayesinde hamdolsun salgına nispeten daha hazırlıklı yakalandık. Aynı şekilde sağlık malzemelerinin üretimi ve tedariki konusunda şu ana kadar ciddi bir sıkıntı yaşamadık. Kendi ihtiyaçlarımızı karşılamanın yanı sıra, tüm imkânlarımızı zorlayarak, kardeşlerimizin yanında olmaya çalışıyoruz. Sizlerden gelen talepleri öncelikli olarak değerlendiriyoruz.

Konsey üyeleri arasında da gerekli dayanışma ve yardımlaşmanın tesis edildiğini görmekten büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Türk Konseyi bu alandaki işbirliğimizi daha verimli kılmak için faydalı bir platform olduğunu şimdiden ispatlamıştır. Bu minvalde sağlık bakanlarımızın da ihtiyaç halinde video konferanslar gerçekleştirerek, görüş alışverişinde bilgi, veri ve tecrübe paylaşımında bulunabileceklerini düşünüyorum.

Değerli Dostlarım,

Salgının etkisiyle aynı zamanda küresel çapta bir sosyoekonomik krizle de karşı karşıyayız. Aldığımız tedbirler aramızdaki ticareti olumsuz etkileyebiliyor. Bu nedenle ulaştırma, gümrük, sınır geçişleri gibi alanlarda halk sağlığını gözetmek suretiyle olabilecek en pratik çözümleri en kısa zamanda hayata geçirmeliyiz. Serbest, açık ve kurallara dayalı bir anlayış çerçevesinde uluslararası ticaretin ve kargo taşımacılığının sürdürülmesi, tedarik zincirinin sürekliliği açısından hayatidir. Alacağımız ulusal tedbirlerin Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiyeleri ve Dünya Ticaret Örgütü kuralları temelinde ticari işbirliğimizi adeta kollar mahiyette olması dayanışmamızın gereğidir.

Gelişmeler Hazar geçişli orta koridorun güçlendirilmesinin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Bu ulaştırma koridoruna temassız dış ticaret ve çok modlu taşımacılık sistemlerinin geliştirilmesini teminen somut adımlar atmak için iş birliğimizi yoğunlaştırmamız gerekiyor. Türkiye'yle Azerbaycan ve Gürcistan arasında yük taşımacılığı için kullanılan demir yolu taşımacılığını Orta Asya'ya uzatabiliriz. Bakü-Tiflis-Kars hattı üzerinden mevcut yüke ek, günlük 3 bin 500 ton yükün taşınabilmesi için çalışmalar yapıyoruz. Kapanan kara yolu geçişleri nedeniyle Azerbaycan ve Kazakistan Türk taşımacıları açısından önemli bir transit güzergâh haline gelmiştir. Bu bağlamda Konsey üyelerimizden geçiş belgesi kotası, geçiş ücretleri, sürücü vizeleri gibi konularda kolaylık sağlamalarını bekliyorum. Ro-Ro hatlarındaki ücretlerde indireme gidilmesi, ihtiyaç duyulan ilave geçiş belgelerinin temini, geçiş ücretlerinin müteakabiliyet çerçevesinde kaldırılması özellikle önem arz ediyor. Malum salgının önlenmesi amacıyla yolcu taşımacılığına kısıtlamalar getirdik. Ancak karşı taraf izin verdiği sürece hiçbir kargo seferimizi aksatmadık. Bu çerçevede tüm dostlarımızın gerekli esnekliği göstermesini bekliyoruz.

İletişim sektörü de bu salgın ile önemli bir sınavdan geçiyor. Salgın acil durumlarda bu alanın kesintisiz bir şekilde işletilmesinin gerekliliğini bir kez daha ortaya koymuştur. Konseyimizin bu manada siber güvenlik olgusunun geliştirilmesi ve uygulanması konusunda da rol alabileceğine inanıyorum.

Tüm bu meselelerinin ele alınması amacıyla ulaştırma ve ticaret bakanlarımızın video konferans yöntemiyle biraraya gelmesini de teklif ediyorum.

Kıymetli Dostlarım,

Salgın başladığından bu yana 64 ülkeden 25 binden fazla vatandaşımızın ülkemize geri dönüşlerini temin ettik, sizlere de Türkiye’de bulunan vatandaşlarınızın tahliyeleri için uçak seferleri noktasında gerekli kolaylıkları gösterdik, gösteriyoruz. Vize ve ikamet izni ihlali yapan yabancılara tedbirler süresince cezai işlem uygulamama kararı aldık. Türk vatandaşlarının olabilecek tahliyeleri kapsamında sizlerin de benzer esneklikleri sağlayacağınıza inanıyorum.

Aziz Kardeşlerim,

Allah’ın izniyle koronavirüsle savaşı elbette kazanacağız, ardından da yeni bir dünya gerçeğiyle karşı karşıya kalacağız. Bu nedenle mücadelemizi sürdürürken, diğer taraftan da salgın sonrası dönem için hazırlık yapmalıyız.

Sağlık alanındaki iş birliğinden ticarete, ekonomiden toplumsal psikolojiye, gelişmelere bütüncül şekilde yaklaşmalı, iş birliği alanlarını tespit ederek, gerekli adımları süratle atmamız. Bu minvalde salgınla ilgili sorunlara çözüm üretmek, bilgi, tecrübe paylaşımında bulunmak, ayrıca salgın sonrası döneme dair stratejiler üretmek amacıyla ulusal kriz merkezlerimiz arasında bir eşgüdüm iş birliği mekanizmasının ihdasını öneriyorum. Bu şekilde bir hareket tarzı benimsenmesi Konseyimizin uluslararası görünürlüğünü pekiştirecek, bölgesel ve hatta küresel çapta ağırlığını artıracaktır.

Sözlerime son verirken, Kutadgu Bilig’deki şu kutlu tavsiyeyi şahsımla beraber tüm arkadaşlarıma hatırlatmak istiyorum: “İnen yükselir, yükselen iner. Parlayan söner ve yükselen durur.” Evet, Yusuf Has Hacib’in dediği gibi, içinden geçtiğimiz bu sıkıntılı dönemler de inşallah kısa sürede bitecek, çok daha aydınlık ve huzurlu günler bizleri kucaklayacaktır.

Rabbim yar ve yardımcımız olsun diyorum.

Toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyor, Türk ellerine Türkiye'den canı gönülden selam ediyorum. Kalın sağlıcakla.